

Zadruge	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	številka 11/2003	str. 17

Kazalniki uspešnosti poslovanja zadrug v letu 2002							
Kazalniki	Skupaj	Dejavnosti z večjim številom zadrug					
		A	D	F	G	I	K
Število zadrug	326	136	26	20	52	20	60
Število zaposlenih	4,291	2,152	415	128	1,399	83	113
Neto čisti dobiček (izguba), v mio SIT	191	-60	97	47	83	111	-66
Prihodki/Odhodki	1.00	1.00	1.01	1.02	1.00	1.03	0.98
Delež prihodkov od izvoza v skupnih prihodkih, v %	3.2	1.6	13.1	2.7	1.4	25.3	0.4
Dodana vrednost na zaposlenega, v tisoč SIT	3,843	3,872	3,511	3,468	3,601	7,093	5,526
Donosnost sredstev, v %	0.2	-0.1	1.1	2.1	0.3	4.9	-1.3
Donosnost kapitala, v %	0.4	-0.2	2.1	6.1	0.6	15.2	-4.7
Dolgovno-kapitalsko razmerje	0.91	0.78	0.91	1.33	0.97	2.04	2.34
Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog	0.82	0.81	0.89	1.45	0.78	0.98	0.88

Vir podatkov: AJPES – Podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida zadrug za leto 2002, preračuni UMAR.
Opomba: Ostale zadruge so bile v dejavnostih B (4), E (3), N (3), C (1) in H (1); za kratice dejavnosti glej str. P20.

Zadruge se ustanavljajo na podlagi Zakona o zadrugah. Pri vodenju poslovnih knjig morajo od 1. januarja 2000 upoštevati slovenske računovodske standarde (SRS), med katerimi je zanje še posebej pomemben SRS 34 – Računovodske rešitve v zadrugah. Ker so bili SRS (vključno SRS 34) v letu 2001 prenovljeni, uporabljati pa so se začeli 1. januarja 2002, so morale zadruge **poslovne knjige za leto 2002 voditi po prenovljenih SRS**.

V letu 2002 je poslovalo 326 zadrug s 4,291 zaposlenimi. Število zaposlenih je bilo v primerjavi s predhodnim letom manjše za 3.6%, predvsem zaradi zmanjšanja v dejavnostih kmetijstva, lova in gozdarstva ter nepremičnin, najema in poslovnih storitev.

Največ zadrug (41.7%) in največ zaposlenih (50.1%) je bilo **v dejavnosti kmetijstva, lova in gozdarstva**. Te so največ prispevale k skupnemu poslovanju zadrug (49.6% k skupnim prihodkom, 50.5% k celotni dodani vrednosti in 54.8% k celotni vrednosti sredstev). Sledijo prispevki zadrug iz dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe ter iz predelovalnih dejavnosti.

Skupno poslovanje zadrug je bilo uspešnejše kot v predhodnem letu tudi zaradi prenovljenih SRS in izkazan je bil za 75.7% **večji neto čisti dobiček** (pozitivna razlika med čistimi dobički in čistimi izgubami).

V tem obdobju se je povečal **delež prihodkov, ki so ga zadruge ustvarile s prodajo na tujem trgu** s 3.0% na 3.2%. Povečala se je **produktivnost dela**, merjena z dodano vrednostjo na zaposlenega, s 3.3 mio SIT na 3.8 mio SIT. **Kazalnik celotne gospodarnosti** je bil v obeh letih enak 1 (v letu 2002 je bil manjši od 1 pri zadrugah v dejavnostih ribištva, nepremičnin, najema in poslovnih storitev ter zdravstva in socialnega varstva, ker so bili njihovi prihodki manjši od odhodkov). **Donosnost sredstev** je bila 0.2%, **donosnost kapitala** pa 0.4%. Vsi pravkar navedeni kazalniki so bili največji pri zadrugah v dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez (gl. tabelo), kar kaže na to, da je bilo njihovo poslovanje med zadrugami najuspešnejše. **Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja** se je povečal z 0.87 na 0.91, ker so se finančne in poslovne obveznosti povečale bolj kot kapital (v letu 2002 je bil večji od 1 pri zadrugah v dejavnostih ribištva, gradbeništva, prometa, skladiščenja in zvez ter nepremičnin, najema in poslovnih storitev, ker so bile njihove finančne in poslovne obveznosti večje od kapitala). **Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog** zadrug je bil v obeh letih enak 0.82, torej manj kot 1, kar pomeni, da kapital, dolgoročne rezervacije in dolgoročne obveznosti skupaj niso v celoti pokrile vseh dolgoročnih sredstev in zalog (v letu 2002 je to uspelo samo zadrugam v dejavnostih oskrbe z elektriko, plinom in vodo, gradbeništva ter gostinstva).

Graf: **Neto čisti dobiček (izguba) zadrug v posameznih dejavnostih v letih 2001 in 2002**

